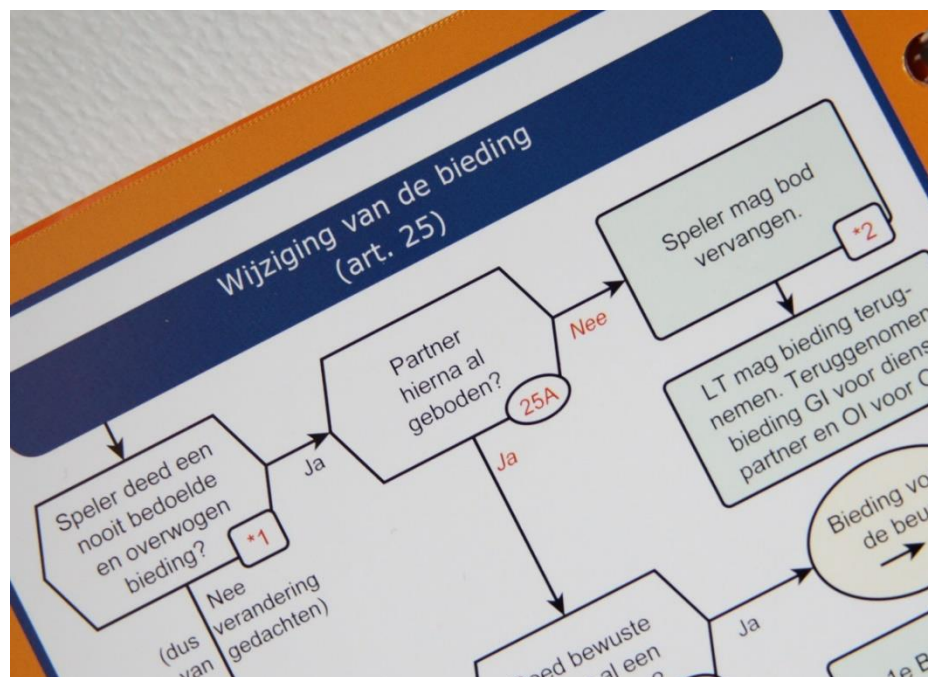

Arbitrair is voor alle gewone bridgers en wedstrijdleiders die in de eerste plaats bridgen voor hun plezier, **ook** na een vermeende overtreding / onregelmatigheid!

Ciska Zuur, Ron Jedema, Siger Seinen en Rob Stravers (redactie) kijken met minstens zoveel plezier naar de voorgelegde vraagstukken, met Ton Kooijman als actief meekijkend en –denkend primus inter paris.

Standaard beginnen we met onze antwoorden op de volgende pagina zodat jij eerst een oordeel kunt vellen.

Heb je een spelregelvraag? Mail die naar: rob.stravers128@gmail.com

- Gaat je vraag over een specifiek spel, geef dan ook de volledige spelverdeling, biedverloop en Gever/Kwetsbaarheid.
- Wil je een oordeel over een club/toernooiarbitrage waartegen beroep is aangetekend, dan behandelen we die – eveneens met plezier – als Protestcommissie. Geef dan naast alle spelinformatie ook de visies van alle partijen en wedstrijdleader(s).
- We proberen binnen 24 uur te antwoorden, **ja, ook in het weekend en tijdens de feestdagen**, want ook dan spelen we bridge! ☺

Verschillende zaken zouden minder complex zijn als direct een EHBO'er was uitgenodigd...

EHBO'er in de bridgewaterld = Eerste Hulp Bij Onregelmatigheden-gigant

Inhoud

- 02 Twee kansen
- 04 Juiste omgang met strafkaart
- 05 Vraag naar de bekende weg
- 07 Uitnodiging versus uitlokking
- 10 Na rechtzetting door de spelers

Twée kansen?

West / NZ	♠ V 9 8 7 6 5		
	♥ V B 9 3		
	♦ 4 2		
	♣ 9		
♠ -		♠ H B 10 4 3 2	
♥ 10 8 7 6 4		♥ 2	
♦ A 9 3		♦ 8 7 5	
♣ H 10 7 4 2		♣ V B 5	
	♠ A		
	♥ A H 5		
	♦ H V B 10 6		
	♣ A 8 6 3		

Bieding

West	Noord	Oost	Zuid
pas	2♦	2♠	doublet*
pas	pas	pas	

Zuid keek nog in zijn kaarten tijdens het bieden van noord, waardoor hij de 2♦-opening over het hoofd zag. Pas na zijn doublet ziet hij ook noords 2♦-opening, meldt dat het bod van noord Multi is en dat oost zijn bieding mag terugnemen of de arbiter kan roepen.

Oost neemt de bieding niet terug, roept geen arbiter en zegt ook niet dat hij zich zijn rechten voorbehoudt.
Daarna volgen de drie passen.

Het spel wordt gespeeld en oosts 2♠-contract gaat 3 down.
Daarna vraag oost om een arbiter.

Resultaten	NZ-score	NZ%	OW%
OW 3♠x-4	+800	98,00	2,00
Zuid 3SA+1	+630	74,00	26,00
Oost 2♠x-2	+300	50,00	50,00
Zuid 3♦-2	-200	26,00	74,00
Noord 4♠-3	-300	2,00	98,00
G- (AS)		40,00	60,00

Rob:

Alle spelers zijn verantwoordelijk voor een goede communicatie. Omdat de meeste 2♦-openingen niets zeggen over de ruitenkleur, is het heel normaal om na een niet gealerteerde 2♦-opening even te vragen naar de betekenis of de systeemkaart te raadplegen.

Als zuid na zijn doublet ziet dat zijn partner 2♦ opende, en alsnog de bijbehorende uitleg geeft, is dat op dat moment voldoende. Alleen een arbiter heeft het recht om oost zijn 2♠-bod te laten intrekken. Ook oost kan op dat moment de arbiter uitnodigen.

Mijn vraag aan oost luidt: waarom vroeg je op dat moment geen arbitrage en na de laatste slag wél?

Omdat arbiters ook slechts mensen zijn, kan deze beroepsgroep namelijk niet uitsluiten dat oost probeerde van twee wallen te eten. Eerst kijken of 2♠ gedoubleerd wat oplevert, en zo niet: met hulp van de arbiter alsnog een goed resultaat noteren.

Voor de goede orde: ik zeg niet dat oost zo dacht, de arbiter kan dat alleen niet uitsluiten. Daarom ben ik benieuwd naar oosts antwoord op mijn vraag.

Als alle partijen het met de feiten eens zijn, zie ik geen enkele reden om het resultaat aan te passen. Maar misschien zien mijn vrienden dat heel anders.

Siger:

Ook ik laat de uitslag staan.

Weliswaar heeft Zuid gelijk dat Oost zijn bieding mag wijzigen, maar dat mag alleen de arbiter beslissen. Oost krijgt de kans om de arbiter te roepen, maar maakt daar in eerste instantie geen gebruik van. Wat mij betreft is het dan ook over en sluiten.

Zuid had natuurlijk de arbiter al eerder moeten roepen voordat hij z'n uitleg corrigeerde. Dan krijgt oost de kans om te wijzigen, hetzelfde als nu gebeurde.

Ron:

Ik laat de score ook staan. Oost weet dat het multi is en hij neemt aan dat het wel de harten zal zijn. Dat is een gok die vaak goed uitpakt, maar nu niet. Met 6 puntjes en een zeskaart vind ik het overigens wel vragen om problemen.

Maar dat is bij beide paren het geval, want met 5 punten en een broodmagere 6-kaart schoppen multi openen is al niet veel soeps, maar als je er ook nog een vierkaart harten naast hebt, kun je alleen maar verliezers oprapen. En daardoor lopen NZ een veel mooier contract mis. Het "bieden op tramkaartjes" wat je de laatste tijd heel veel ziet begint hier een beetje door te slaan. Maar volgens de spelregels is dit geen overtreding.

Maar het is inderdaad "verdacht" dat iemand biedt en de arbiter er niet bij haalt, totdat hij een slechte score heeft en dan via de arbiter dat alsnog wil oplossen. Ik ga daar ook niet in mee. Deze speler krijgt het nadeel van de twijfel.

Juiste omgang met strafkaart

Op het moment dat ik als arbiter aan tafel wordt geroepen zie ik het navolgende:

- In **dummy noord** liggen nog 4 kaarten [2 Harten en 2 Ruiten]
- Voor tegenspeler **Oost** ligt ♦10 – als strafkaart – open op tafel, oost heeft zelf nog drie kaarten in handen;
- Voor tegenspeler **West** ligt ♠8 als voorgespeelde kaart op tafel, west heeft nog drie kaarten in handen;
- **Leider zuid** heeft nog 4 kaarten in handen.

West vroeg zelf om arbitrage omdat hij, zonder te hebben gevraagd aan de leider of deze van het recht op een voorspeelstraf gebruik wilde maken, ♠8 heeft voorgespeeld, terwijl zijn partner een strafkaart heeft.

Uitgelegd wordt dat oosts strafkaart in de laatst gespeelde slag ontstond omdat harten werd gevraagd, hij nog een harten had maar ♦10 bijspeelde.

Die vergissing is door de tafel gecorrigeerd zonder arbiter.

Ongeacht hetgeen er is gebeurd [de paren hebben elk een eigen versie van die gebeurtenissen] heb ik noodgedwongen moeten constateren dat er blijkbaar sprake was van een onvoldongen verzaking die is rechtgezet middels het bijspelen van de juiste kaart en het tot strafkaart verklaren van de ten onrechte bijgespeelde ♦10. [Dit is bij een onvoldongen verzaking de juiste werkwijze, maar zou door een arbiter moeten gebeuren en niet onderling].

NZ [althans tenminste 1 speler daarvan] voelen zich benadeeld, claimt dat sprake was van een **voldongen verzaking**. Dat zou het geval zijn geweest indien het 'herstel' van de verzaking plaatsvond NA het voorspelen van ♠8. Dit is op het moment van de vraag om arbitrage niet meer vast te stellen én wordt bestreden door OW.

Hoe had ik dit moeten oplossen?

Wat ik heb gedaan is: ♠8 als strafkaart aanwijzen [54D] en de leider de mogelijkheid gegeven om een voorspeelstraf uit te spreken. Hiervan is gebruik gemaakt.

Ten aanzien van wel/niet voldongen zijn verzaking: dit heb ik als NIET-voldongen afgewerkt.

Rob:

Best bijzonder.

Mij bevreemdt vooral de opstelling van west. Hij gaat uit van een onvoldongen verzaking, speelt voor, en vraagt dan arbitrage omdat hij vindt dat hij pas mag voorspelen nadat de leider zijn voorspeelwensen heeft kenbaar gemaakt vanwege de strafkaart van oost: ♦10.

NZ stellen dat oost pas ♦10 verwisselde voor een harten, ná het voorspelen door west, waardoor de verzaking inderdaad voldongen zou zijn.

Als twee partijen het oneens zijn over wat wel of niet is gebeurd, kies ik graag voor de meest aannemelijke versie; en dat is **niet** het verhaal van west. Omdat west duidelijk weet dat een strafkaart de leider speciale rechten geeft, ligt het voor de hand dat hij – met de strafkaart op tafel – wacht met voorspelen en niet een extra strafkaart riskeert.

Daarom zou ik uitgaan van een voldongen verzaking. Dus ook geen correctie van de vorige slag.

Ik weet de kaarten niet, ik heb dus geen idee wat de gevolgen zijn.

Siger:

Tja, lastige arbitrages als beide partijen elkaar tegenspreken.

Voor dit geval ga ik mee met Rob, hoewel ik ook kan leven met de oplossing van de vragensteller.

In een toekomstig geval: Na de eerste uitleg, vraag je niets, maar neem je Oost van tafel mee en vraag hem wat er precies gebeurde en vooral in welke volgorde.

Doe datzelfde met West. Meestal antwoorden spelers eerlijk. Meestal ... Blijven de meningen verdeeld, dan neem je een redelijke beslissing. En dat kan soms arbitrair zijn.

Oh ja, en een standje aan alle vier de spelers: niet zelf gaan arbitreran aan tafel: roep de arbiter direct. Daar zijn ze voor! Hadden ze dat gedaan, dan was dit geval niet bij ons terecht gekomen.

Vraag naar de bekende weg ...

Tijdens de bridgeavond op de club deed zich het volgende voor:

- Oost opent 1♥ 4+krt, Zuid volgt met sprong 3♣, uitgelegd door noord als zwakke sprong met lengte in klaveren.
- West past met 11p en ♠♠♠-♥♥♥-♦♦-♣♣♣♣, noord past en oost past.
- Zuid meldt na de afsluitende pas dat de uitleg van noord onjuist is en dat 3♣ de Ghestemconventie is.

Oost vraagt arbitrage.

De wedstrijdleider, tevens arbiter, beslist dat er na 3x pas geen arbitrage meer mogelijk is en vertelt dat zuid eerder de arbiter had moeten roepen.

Om als CLA-arbiter bij te leren zou ik graag willen weten of hier wel "Perfect is Rechtgezet" 😊.

Rob:

Je vraagt naar de bekende weg, en dat weet je dondersgoed ☺.

Artikel 17

D. Einde van de biedperiode

1. De biedperiode eindigt als na het einde van het bieden zoals bepaald in [artikel 22A](#), een van beide tegenspelers een uitkomst met de beeldzijde naar boven op tafel legt. (Als het een uitkomst voor de beurt is, zie [artikel 54](#).) De periode tussen de laatste pas en de open uitkomst wordt uitlegperiode genoemd.
2. Als geen van de spelers een bod doet (zie [artikel 22B](#)), eindigt de biedperiode als alle vier de handen in het bord teruggestoken zijn.
3. Wanneer na een bieding driemaal is gepast, is het bieden niet beëindigd als een van deze pasbiedingen een pas voor de beurt was en een speler als gevolg daarvan zijn rechtmatige biedbeurt ontnomen werd. Als dit gebeurt, gaat de bieding terug naar de speler die zijn beurt heeft gemist. Alle volgende pasbiedingen worden geannuleerd en het bieden gaat normaal verder. [Artikel 16C](#) is van toepassing op de geannuleerde biedingen; elke speler die voor zijn beurt paste, beging een overtreding.

Artikel 21

Onjuiste informatie

A. Bieding of spelen gebaseerd op verkeerd begrijpen door de speler zelf

Een speler heeft geen recht op rechtzetting of herstel als hij gehandeld heeft op basis van wat hij verkeerd begrepen of verstaan heeft.

B. Bieding gebaseerd op onjuiste informatie van een tegenstander

1.
 - a. Een speler mag zonder sancties voor zijn partij een bieding wijzigen als de wedstrijdleader oordeelt dat de te vervangen bieding redelijkerwijs beïnvloed kan zijn door onjuiste informatie van een tegenstander. Voorwaarde is dat de biedperiode nog niet is afgelopen (zie [artikel 17D](#)) en de partner van de speler die zijn bieding wil wijzigen nog geen bieding deed na de te wijzigen bieding. Het niet meteen alerteren wanneer dit alerteren voorgeschreven wordt door het Bondsbestuur, wordt beschouwd als onjuiste informatie.
 - b. De wedstrijdleader dient bij afwezigheid van bewijs van het tegendeel eerder uit te gaan van een foutieve uitleg dan van een foutieve bieding.

2. Wanneer een speler het verkiest een bieding te veranderen vanwege onjuiste informatie (zie 1. hierboven), mag zijn LT op zijn beurt elke daarna gedane bieding wijzigen zonder een verdere rechtzetting, maar artikel 16C is van toepassing.
3. Als het te laat is om een bieding te wijzigen en de wedstrijdleader oordeelt dat de overtredende partij voordeel gehaald kan hebben uit de onregelmatigheid, kent hij een arbitrale score toe.

Mijn vraag aan de WL luidt dan ook: wat lees/begrijp ik verkeerd met deze twee artikelen op mijn scherm?

Siger:

De juiste beslissing van de arbiter had moeten zijn:

De laatste pas van oost mag worden vervangen.

Achteraf kan de arbiter een arbitrale score toekennen, ook als oost besluit zijn "pas" niet te vervangen.

Hij zal dan de west-hand voorleggen aan 5-6 spelers en vragen wat zij overwegen en doen met die hand bij correcte uitleg. Op grond daarvan en het vervolg van de bieding kan de arbiter een vervangende score uitdelen.

Als er teveel opties zijn, kan de arbiter ook een kunstmatige score uitdelen, bijv. 40-60%.

Uitnodiging versus uitlokking

Gisteren was noord leider; oost moest uitkomen.

Dat werd een gedekte uitkomst maar hij wachtte op een toestemmend knikje van zijn partner.

Ik zei dat hij dat in de toekomst beter toestemming aan de leider kan vragen, want een knikje van partner maakt niet uit bij een verkeerde uitkomst.

Daar was hij het niet mee eens ... Zonder verder aandacht hieraan te besteden hebben we het spel plezierig uitgespeeld.

Eenmaal thuis wilde ik dit toch opzoeken, maar kan nergens hier iets over vinden, weet jij waar ik dat kan vinden (artikel nummer of Weko of iets dergelijks)?

Rob:

Naar mijn redelijk stellige overtuiging vraagt de speler die moet uitkomen **niet** of hij mag uitkomen, maar of zijn partner een herhaling van het biedverloop, of een uitleg over een bieding wenst. Het kan namelijk ongelukkig uitpakken als die partner informatie vraagt over een bepaalde kleur, waarna de speler die moet uitkomen voor die kleur kiest. Als zijn partner op dat moment geen vragen heeft, kan de uitkomstkaart worden opgelegd.

ARTIKEL 41 B***Herhaling van het biedverloop en het stellen van vragen***

Voordat de uitkomst open wordt gelegd, mogen zowel de partner van de speler die moet uitkomen als de vermoedelijke leider (maar niet de vermoedelijke blinde) een herhaling vragen van het biedverloop of om uitleg vragen van een bieding van een tegenstander (zie [artikel 20F2](#) en [artikel 20F3](#)). De leider (*Noot: De eerste keer dat de leider aan de beurt is om te spelen vanuit de blinde, tenzij hij een uitkomst voor de beurt accepteert.*) en beide tegenspelers mogen bij hun eerste beurt om te spelen een herhaling van het bieden vragen; dit recht eindigt, wanneer zij een kaart spelen. De tegenspelers (onderworpen aan [artikel 16](#)) en de leider behouden het recht om gedurende de gehele speelperiode uitleg te vragen maar alleen als het hun (*Noot: De leider mag uitleg vragen als hij speelt vanuit de blinde of vanuit zijn eigen hand.)* beurt is om te spelen.

Ook de leider mag vóórdat hij een kaart uit zijn hand speelt dezelfde vragen stellen, maar ... niet voordat dummy zijn kaarten heeft opgelegd. Omdat dat ritueel pas geschiedt ná de uitkomst, slaat het als een tang op het bekende varken als de 'uitkomende speler' zich voor 'toestemming' tot de leider richt.

Uiteraard begrijp ik jullie onderliggende gedachte.

Een uitkomst uit de verkeerde hand kan zonder gevolgen worden teruggenomen als dat gebeurt op uitnodiging van de blinde of leider.

Maar als de verkeerde speler – zónder uitnodiging van de leider/dummy – zijn uitkomstkaart trekt, dán vraagt om toestemming, en die krijgt van de leider of de blinde, gaat het mij te ver om het tonen van de beeldzijde te behandelen als een uitkomst op uitnodiging van de tegenpartij. En voor zover ik over die grens twijfelde, is die twijfel volledig verdwenen door deze gestelde vraag! ☺

Siger:

Volgens mij geeft Roberto antwoord op een andere vraag.

De vraag is of de "uitkomer" aan partner of de leider moet vragen of hij mag uitkomen.

In de spelregels is hier niets over voorgeschreven. In principe vraag je het aan je partner. Als die instemmend knikt (eventueel nadat hij/zij nog vragen heeft gesteld over het biedverloop), gaat de kaart open. Tja, als beide tegenspelers zich tegelijk vergissen, dan heb je een uitkomst voor de beurt met alle gevolgen van dien. Het staat je vrij om het aan de veronderstelde leider of dummy te vragen. Geven zij een verkeerd antwoord, dan mag de eenmaal opengelegde kaart straffeloos terug. Die kaart is OI voor de leider, maar geoorloofd voor partner.

Naar mijn weten is er ook binnen de NBB geen regel die voorschrijft of je toestemming moet vragen en aan wie, maar ik laat me graag verrassen.

Rob:

Ik geef toe dat de inleiding van mijn antwoord los van de concrete vraag lijkt te staan. Ik geef die vooral, omdat het toestemmende knikje van de partner voortkomt uit diens dubbele recht om te mogen vragen naar biedverloop en uitleg. Die conclusie trek ik omdat ik – net als Siger – geen tekst kan vinden waarin toestemming voor het uitkomen moet worden gevraagd.

Sigers antwoord lijkt mij een pleidooi voor standaard toestemming vragen aan de leider, want áls je dan na die toestemming uitkomt terwijl je partner dat had moeten doen, mag je kaart straffeloos terug en mag alleen de leider de informatie van je uitkomstkaart niet gebruiken. Dat gaat voor mijn rechtsvaardigheidsgevoel te ver. Feitelijk kun je dan ook niet spreken over een uitnodiging van de leider.

Ciska:

Daar voeg ik aan toe dat de leider niet kan weten of de partner van de 'uitkomst' nog wat wil vragen, dus toestemming aan de leider vragen heeft totaal geen nut.

Na 'rechtzetting' door de spelers

Ik had van de week een arbitrage waar niet iedereen het mee eens was.

Noord opent met 1♠, waarna oost 1♦ biedt.

Zuid zegt: 'Dat mag niet', waarop oost het 1♦-bod terugneemt en past.

Dan wordt de arbiter, ik, geroepen.

Ik pas artikel 81C5 toe, ga terug naar het onvoldoende bod en vraag of zuid dit accepteert. Deze zegt nee, de speler oost legt dan toch de pas op tafel nadat deze van tafel is gehaald, geen vergelijkbare bieding, enz.

Nu zeggen andere arbiters dat ik artikel 11A heb toegepast. Ik was van mening dat drie van de vier spelers, waaronder oost, onervaren waren en dat ik daarom pas na de vervangende pas geroepen werd.

Hoe moet ik hier in de toekomst mee omgaan?

Rob:

Het komt inderdaad vaak voor dat je als arbiter wordt uitgenodigd na een (gedeeltelijke) rechtzetting door de spelers zelf. En dat maakt het er niet gemakkelijker op. Ook omdat een zelf gebreed vonnis in veel gevallen (extra) ongeoorloofde informatie en emoties oproept.

Het werkt vaak het overzichtelijkst om allereerst na te gaan welke stappen je had genomen als je direct na het onvoldoende bod was uitgenodigd.

1. Je gaat na of het 1♦-bod bedoeld was. Als je als arbiter ervan overtuigd bent dat oost geen moment 1♦ had willen bieden, maar 2♦, een ander bod of een pas, geldt artikel 25A, en mag oost zónder enig gevolg zijn 1♦ bod verwisselen door de bieding die hij op het moment van bieden wilde doen. In dat geval krijgt zuid ook geen acceptatierecht en hoeft de vervangende bieding niet vergelijkbaar te zijn. Er kan dan geen pasplicht volgen voor partner west.

2. Bood oost wél bewust 1♦, dan heeft zuid wél het recht om dat wel of niet te accepteren.

Veel 'linkertegenstanders' zijn zich er niet van bewust dat het vaak gunstiger is om het onvoldoende bod wél te accepteren. Dan kan bijzonder laag partners kleur worden gesteund, in deze biedserie met 1♠! Of, nog leuker: als zuid 6-9 punten heeft met een 4-kaart harten, kan hij – na acceptatie – met 1♥ zijn hartenkwartet vertellen.

3. Goed om de mededeling van zuid: 'Dat mag niet', niet automatisch te zien als het niet accepteren van het onvoldoende bod. Want op zich mag oost inderdaad geen lager bod doen.

4. Oost had er verstandiger aan gedaan om op dat moment de arbiter uit te nodigen. Zonder artikel 25A heeft oost dan het recht om te horen welke gevolgen een vervangende bieding kán hebben. Wetend dat partner west verder moet passen als hij 1♦ verwisselt voor 'pas', kan het aantrekkelijker zijn om dan 1♦ te verhogen naar 2♦.

In deze zaak lijkt het kwaad reeds geschied. Alleen als je als arbiter ervan overtuigd bent dat 1♦ volstrekt onbedoeld was, kun je het bieden ná die pas laten vervolgen zónder pasplicht voor west.

Was 1♦ wél bedoeld, dan moet west verder passen en mag oost verder bieden zonder enige beperking (als oost tenminste nog een keer aan de beurt komt).

Jouw rechtzetting

Je noemt artikel 81C5. Dat moet een tikfout zijn. Want wat lezen wij in dat artikel? Dat als de niet-overtredende partij de wedstrijdleader verzoekt van rechtzetting af te zien, alle ruimte heeft om naar eigen goeddunken te handelen.

Volgens jouw collegae paste je artikel 11A toe. Even kijken wat daarin staat.

ARTIKEL 11

Het verlies van het recht op rechtzetting

A. ***Het ondernemen van actie door de niet-overtredende partij***

Het recht op rechtzetting van een onregelmatigheid kan verloren gaan als een speler van de niet-overtredende partij enige actie onderneemt vóór het ontbieden van de wedstrijdleader. Als een partij bevoordeeld is door verdere actie, ondernomen door een tegenstander die niet op de hoogte was van de bepalingen in het toepasselijke artikel, past de wedstrijdleader alleen de score van die partij aan door het desbetreffende voordeel weg te nemen. De andere partij behoudt de score die aan tafel werd behaald.

B. ***Straf na het verloren gaan van het recht op rechtzetting***

Zelfs nadat het recht op rechtzetting verloren is gegaan volgens dit artikel, kan de wedstrijdleader een procedurele straf opleggen (zie [artikel 90](#)).

Uit jouw 'enz.' na de herhaalde pas van oost, neem ik aan dat je west verplichtte verder te passen. Dan is dat niet volgens artikel 11A. En terecht. Want zuid nam na het onvoldoende bod immers geen (bied)actie!

Samenvattend:

Als je controleerde of sprake was van een bewust 1♦-bod van oost, en daarvan uitgaand west verbood verder te bieden, deed je het uitstekend.

Maar ... als oost een onervaren speler is, en NZ door de wol geverfd, zou ik oost de ruimte geven voor een andere vervangende bieding.

Ton:

Het lijkt me goed als je expliciet artikel 27C noemt.

Artikel 27C Voortijdige vervanging

Als de overtreder zijn onvoldoende bod vervangt voordat de wedstrijdleader heeft beslist over de rechtzetting, geldt de vervangende bieding indien reglementair, tenzij het onvoldoende bod wordt geaccepteerd zoals onder 27A toegestaan. De wedstrijdleader past het van toepassing zijnde deel van dit artikel toe op de vervangende bieding.

Dan heb je ook minder reden om de 'onervaren' oost nog een kans te geven.

Anders wordt onervarenheid voor elke overtreding een reden om zelfs zonder verzoek van de tegenstanders art. 81 C 5 toe te passen.